

Dialectische gedragstherapie voor patiënten met een antisociale persoonlijkheidsstoornis: een pilotstudie in FPC Oldenkotte

Gepubliceerd: 11-07-2006 Laatste bijgewerkt: 14-05-2024

De doelstelling van het project is te bestuderen wat de mogelijke effecten van de DGT-behandeling voor ASP zijn en wat goede instrumenten zijn om deze te meten. Het aan ASP aangepast DGT-programma wordt uitgetoetst, en, indien nodig aangepast. Het...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Persoonlijkeheids- en gedragsstoornissen
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON30175

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

DGT voor antisociale patiënten

Aandoening

- Persoonlijkeheids- en gedragsstoornissen

Synoniemen aandoening

antisociale persoonlijkheidsstoornis, karakterstoornis

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: FPC Oldenkotte

Overige ondersteuning: Het Expertisecentrum Forensische Psychiatrie. Er wordt verder

subsidie aangevraagd bij het Ministerie van Justitie.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: antisociale persoonlijkheidsstoornis, dialectische gedragstherapie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

1. Impulsiviteit: geoperationaliseerd als een gebrek aan response-inhibitie, gemeten met een neuropsychologische test, de Stop-taak (Bekker et al. 2005).

Geoperationaliseerd als gebrek aan zelfcontrole wordt impulsiviteit gemeten door het cortisolniveau in het speeksel vast te stellen (Loney et al. 2006).

Verder wordt impulsiviteit gemeten met het BIS-deel van de BIS/BAS- schaal (Montagne et al. 2005)

2. Emotionele sensitiviteit : Een vergrote emotionele sensitiviteit leidt naar verwachting tot een betere prestatie op de test voor herkenning van emotionele gelaatsuitdrukkingen met name van angstige en droevige gezichten(Montagne et al. 2005, Blair 2004).

3. Vijandig en dominant gedrag wordt op 4 manieren gemeten:

1. Zelfrapportage: BDHI-D, SCL-90, BAS-gedeelte van de BIS/BAS - schaal.(Montagne et al 2005)

2. (alleen voor klinische patiënten:) Observatie van vijandig gedrag door sociotherapeuten (met het Atascadero Skills Profile (Vess 2001) en registratie van gewelddadige incidenten met behulp van de Staff Observation Agression Scale - Revised (SOAS-r, Nijman, Muris & merkelbach 1999).

3. Neuropsychologisch met de Gemaskeerde Emotionele Stroop Test (Putman, Hermans en Van Honk 2004).

4. Niveau van testosteron in het speeksel (Dabbs 1992)

Secundaire uitkomstmaten

1. De patiënt-therapeutrelatie wordt gemeten met de WAV (Werk Alliantie Vragenlijst, Vervaeke en Vertommen 1996)- cliënt en therapeutversie, en de Feeling Word Checklist (De Ruiter en De Vogel 2003).
2. Voor de knelpunten in het programma wordt onder meer gekeken naar de adequaatheid van de wervingsprocedure, de uitval van patiënten, en de evaluatie van het programma door patienten en therapeuten.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Het onderzoek is een pilotstudie naar een voor antisociale patiënten (ASP) aangepast programma Dialectische Gedragstherapie (DGT). In de forensische psychiatrie en de verslavingszorg bevinden zich veel patienten met ASP. Deze stoornis vormt een belangrijke risicofactor voor gewelddadige delicten. Voor ASP-patiënten zijn geen effectieve behandelprogramma's bekend. DGT is ontwikkeld door Prof. M.Linehan in de VS. Het programma is effectief gebleken voor de behandeling van patiënten met een borderline persoonlijkheidsstoornis (BPS), en wordt reeds twee jaar binnen Oldenkotte daarvoor toegepast.

Doel van het onderzoek

De doelstelling van het project is te bestuderen wat de mogelijke effecten van de DGT-behandeling voor ASP zijn en wat goede instrumenten zijn om deze te meten. Het aan ASP aangepast DGT-programma wordt uitgeprobeerd, en, indien nodig aangepast. Het oogmerk is verder om implementatie in tbs- en verslavingsklinieken mogelijk te maken en een gerandomiseerd effectonderzoek uit te voeren.

Onderzoeksopzet

Het betreft een pilot study met een gerandomiseerd repeated measurements design. De experimentele groep bestaat uit twee groepen van 6-8 patiënten. Daarnaast krijgt een even grote controlegroep treatment as usual.

Onderzoeksproduct en/of interventie

De interventie bestaat uit 14 weken Dialectische Gedragstherapie.

Inschatting van belasting en risico

De belasting voor de patienten is niet hoog, en er zijn geen risico's aan verbonden. Het DGT-programma heeft naar verwachting gunstige effecten op de patienten. De metingen nemen in totaal 2 x 2 uur in beslag: in de eerste sessie worden de zelfrapportagelijsten afgenomen en in de tweede sessie de neuropsychologische tests (snel uit te voeren computergestuurde taken) en een niet-invasieve fysiologische test. Daarnaast vindt eenmalig basisdiagnostiek plaats (2 - 3 uur) voor de poliklinische patienten.

Contactpersonen

Publiek

FPC Oldenkotte

postbus 13
7150 AA Rekken
Nederland

Wetenschappelijk

FPC Oldenkotte

postbus 13
7150 AA Rekken
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Patiënten met een antisociale persoonlijkheidsstoornis, of een persoonlijkheidsstoornis NAO met antisociale kenmerken waaronder problemen op het gebied van impulsiviteit.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Chronische psychotische symptomen, een IQ van < 80, primaire diagnose van een borderline persoonlijkheidsstoornis.

Onderzoeksopzet

Opzet

Fase onderzoek:	2
Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Actieve controle groep
Doel:	Behandeling / therapie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestart
(Verwachte) startdatum:	01-06-2007
Aantal proefpersonen:	30

Type: Werkelijke startdatum

In onderzoek gebruikte producten en hulpmiddelen

Registratie: Geen registratie

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 11-07-2006

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METIGG: Medisch Ethische Toetsingscommissie Instellingen
Geestelijke Gezondheidszorg (Utrecht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register

CCMO

ID

NL11441.097.06